

Kvindehistorisk kildegennemgang af Bibliotheca Danica

vol. II

NATURVIDENSKAB

Udarbejdet i forbindelse med forskningsprojektet:
Visibility; Women in Politics, Religion and the intellectual Sphere,
ca. 1400-1800.

af Mathilde Sonne.

Med støtte fra Carlsbergfondet.

CARLSBERG
FONDET

Indhold

Introduktion	3
Naturvidenskab	4
Mathematik	4
Ren matematisk Analyse	4
Regnekunsten	4
Anvisning til Regning, hovedsagelig Tavleregning og Opgaver dertil.....	4
Astronomi	4
Astronomi	4
Haandbøger og Lærebøger i Astronomi	4
Physisk Astronomi.....	4
Physik	4
Physik	4
Systematiske Fremstillinger og Lærebøger i Physik (og Chemi) i Almindelighed og i mekanisk Physik i Særdeleshed.....	4
Chemi	4
Chemi	4
Organiske Stoffer.....	4
Naturhistorie	5
Naturhistorie i Almindelighed	5
Haandbøger og Lærebøger i Naturhistorie.....	5
Botanik	5
Haandbøger, Lærebøger og Systemer i Botanik. Nomenclatur.....	5
Mineralogi	5
Haandbøger og Skrifter af mere almindeligt Indhold.....	5
Forklaring over de vigtigste brugte Forkortelser	6

Introduktion

Nedenstående oversigt er udarbejdet på baggrund af *Bibliotheca Danicas* fortegnelse over dansk litteratur fra perioden 1485 til 1830. Dette dokument dækker sektionerne Mathematik, Astronomi, Physik, Chemi og Naturhistorie fra fortegnelsen, som kan findes i bd. II af *Bibliotheca Danica*. Kildematerialet i disse sektioner inkluderer bl.a. lærebøger i regning, astronomi, naturlære og botanik for kvinder, såvel som et kemiskrift forfattet af en kvinde.

Udvælgelsen af kilder til oversigten bygger på en bred vurdering af potentiel relevans for kvindehistorisk forskning. Læsningen har især haft fokus på temaer som køn, ægteskab, seksualitet, moderskab, dannelser, opdragelse og ikke mindst værker forfattet af kvinder. Værkerne er udvalgt på baggrund af en vurdering af titel og forfatternavn, hvilket betyder, at værker med kvindehistorisk indhold, men uden tydelige indikatorer herpå i titel eller forfatternavn, kan være udeladt. I visse tilfælde kan det være relevant at konsultere originalbindet for at undersøge, om der findes yderligere relevante tekster, som ikke er medtaget her, fordi titlen ikke umiddelbart signalerer relevans. Over- og underoverskrifterne følger *Bibliotheca Danicas* egen kategorisering af kilderne. Ønsker man at gå i dybden med en bestemt overskrift, kan man derfor finde det tilsvarende afsnit i den oprindelige fortegnelse. Værkernes titel er gengivet i den originale ordlyd fra *Bibliotheca Danica* inkl. forkortelser m.m. En forklaring over de vigtigste anvendte tegn og forkortelser kan findes bagerst i oversigten.

[Alle bindene kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek her.](#)

Naturvidenskab

Mathematik

REN MATHEMATISK ANALYSE

Regnekunsten

Anvisning til Regning, hovedsagelig Tavleregning og Opgaver dertil

Exempelbog i Regnekunsten for Pigebørn som allerede have nogen Øvelse. Til Brug i Pigeskoler. Efter C. P. hil. Funke af Jo. Werfel. Kbh. 180.

Astronomi

ASTRONOMI

Haandbøger og Lærebøger i Astronomi

Helmuth, Jo. Heinr., Populær Astronomie eller almeenfattelig Lære om den store Verdenbygningens mekaniske Indretning. Fremsat i fortrolige Breve til tvende Damer og oversat med nogen Forandring af Chr. Carl Pflueg. Kbh. 1806.

Physisk Astronomi

Pontenelle, Bernh., Samtaler om meer end een Verden imellem et Fruentimmer og en lærd Mand. Af det nyeste Franske Oplag oversatte paa Dansk, med Figurer oplyste, med Prof. Gottschedens og egne nye Anmærkninger forsynede af Fr. Chr. Eilschow. Kbh. 1748. — 2. Oplag. Sst. 1764.

Physik

PHYSIK

Systematiske Fremstillinger og Lærebøger i Physik (og Chemi) i Almindelighed og i mekanisk Physik i Særdeleshed

Thiele, Thom. Rud., Naturlære for Fruentimmere. Med Fortale af Thom. Bugge. (Med en Jordglobitavle.) Kbh. 1800.

Chemi

CHEMI

Organiske Stoffer

Fontanelle, Julia, Synoptisk Tabel over physiske, chemiske, medicinske og giftige Egenskaber hos umiddelbare vegetabiliske Grundstoffer og hos nyligen opdagede Alcalier. Oversat fra det Engelske og forøget med de nyeste opdagede Alcaloider [ved Jo. Chr. Wilh. Wendt. Særsk. aftr. af Ny Hygæa. Mai 1826. S. 386—405]. U. St. P.

Naturhistorie

NATURHISTORIE I ALMINDELIGHED

Haandbøger og Lærebøger i Naturhistorie

Naturhistorie for Pigebørn. Indeholdende Forklaring om de vigtigste Natur- og Konstproducter. Efter C. P. Funke af Jo. Werfel. Kbh. 1802. P.

BOTANIK

Haandbøger, Lærebøger og Systemer i Botanik. Nomenclatur

Rousseau, Jean-Jacques, Botanik for Fruentimmere i Breve til Fru de L^{**}. Oversat af Fransk og med Tillæg forøget af Odin Wolff. Kbh. 1789. — 2. gennemseete og forøgede Oplag. Sst. 1790. — 3. og forbedrede Oplag. Sst. 1803.

Batsch, Aug. Jo. Geo. Carl, Botanik for Fruentimmer og Planteyndere, som ikke ere Lærde. Oversat efter, den anden tyske Udgave, og forøget med Anmærkninger af Fr. Chr. Kielsen. Med Kobbere. Kbh. 1801.

MINERALOGI

Haandbøger og Skrifter af mere almindeligt Indhold

Aglaia eller Kundskab om Smykkestene. En Haandbog for Damer. Tildeels efter J. A. F. Fladungs Edelstein-Kunde ved Chrph. Hinr. v. Sommer. Med tre Kobbere. Kbh. 1830.

FORKLARING OVER DE VIGTIGSTE BRUGTE FORKORTELSER

Fol. = Folio.

4 = Kvart. Naar intet Format er føjet til, er Bogen i Octav- eller mindre Format.

Cph. = Copenhagen.

DA. = Academisk Disputats.

DAS. = Disputats ved Sorø Academi.

DAEH. = Disputats ved det Ridderlige Academi i København.

DAG. = Disputats ved Univers, i Göttingen.

DAK. = Disputats ved Univers, i Kiel.

DB. = Disputats for Borchs Collegium.

DE. = Disputats for Ehlers' Collegium.

DG. = Disputats ved et Gymnasium.

DGA. = Disputats ved Gymnasiet i Altona.

DGB. = Disputats ved Gymnasiet i Bremen.

DR. = Disputats for Regenten.

DV. = Disputats for Valkendorfs Collegium.

DDJ. = Disputats for Doctorgraden i Jura.

DDM. = Disputats for Doctorgraden i Medicin.

DDPh. = Disputats for Doctorgraden i Philosophi.

DDTh. = Disputats for Doctorgraden i Theologi.

DLJ. = Disputats for Licentiatgraden i Jura.

DLM. = Disputats for Licentiatgraden i Medicin.

DLTh. = Disputats for Licentiatgraden i Theologi.

DMa. = Disputats for Magister artium's Graden.

Disp. Soc. chir. Hafn. = Disputats i d. chirurgiske Selskab i København.

Disp. Soc. disput. med. = Disputats i det medicinske Disputeer-Selskab.

Disp. Soc. exercit. med. = Disputats i det medicinske Øvelses-Selskab.

FPr. = Program til Forelæsning.

GPr. = Program fra et Gymnasium.

Kbh. Kph. = København, Kopenhagen.

(K. B.) betegner, at et Skrift findes i Karen Brahes Bibliothek i Odense.

K. S. K. A.: Naar et Kort er stemplet med dette Mærke, betegnes det derved som udgaaet fra det kgl. Søkortarkiv.

Lgl. = Ligeledes.

O. L. = Og Lignende.

P. betegner, at Bogen er en Pjece, ɔ: ikke over 48 Sider.

Pr. = Program.

Pr. grat. = Programma gratulatorium.

Pr. synod. = Programma synodale.

S. l. & a. = Sine loco & anno, uden Trykkested og Trykkeaar.

SPr. = Skoleprogram.

Sst. = Samme Trykkested.

St. o. A. = Trykkested og Trykkeaar.

U. A. = Uden Trykkeaar.

(U. B.) betegner, at et Skrift findes i Universitetsbibliotheket.

UPr. = Universitetsprogram.

U. St. = Uden Trykkested.

U. St. o. A. = Uden Trykkested og Trykkeaar.

U. Tv. = Uden Tvivl.

[] om et Navn eller en Bemærkning betegner disse som tilføjede af Redactoren.

Ved Cursivskrift betegnes en Bog som fremmed, men som dog paa det nøjeste knyttet til danske Skrifter eller til danske Forhold.